

unutmak veya nefesi yetmemek veya nefesi bir sebeple tıkanmaktan dolayı, "el..." deyip, durduktan sonra "el-hamdü..." denilse veya okunacak kelime unutulsa ve onun yerine başka bir kelimeye geçilse namaz yine bozulmaz. Ayetlere harf eklenmesi durumunda eğer mâna değişmiyorsa namaz bozulmaz. Ancak "Allahüekber" ifadesinin başına bir "e" harfi eklenecek olsa,
anlam bütünüyle değişeceği ve inanç noktasından riskli bir anlam çıkacağı için namaz bozulur. Çünkü "Allahüekber" sözü, "Allah en büyüktür" demektir. Bu sözün başına "e" harfi eklendiği zaman anlam "Allah en büyük müdür?" olur ki bu durumda namaz bozulur. Diğer taraftan kişi namazda fâhiş hata ile okuduktan sonra, dönüp yeniden düzgün şekilde okursa namazı câiz olur. Kıraat esnasında az veya çok miktarda ayet atlamakla da namaz bozulmaz. Şâfiîlere göre ise Fâtiha dışındaki okuyuşlarda kasıtlı olmamak şartıyla meydana gelen hata sebebiyle namaz bozulmaz. Dolayısıyla Fâtiha hatasız öğrenilmelidir.[26]

Kaza namazı

Farz namazlar vaktinin girmesinden önce eda edilemeyeceği gibi, vaktinin çıkmasından sonra da eda edilemez. Farz bir namazın vakti içinde kılınmasına eda, vaktinin çıkmasından sonra kılınmasına ise kaza denilir. Dinimize göre farz bir namazın özürsüz olarak vaktinde kılınmaması ve kaza edilmek üzere ertelenmesi doğru değildir ve günahtır. Ancak unutma, uyuma veya bilinç kaybı gibi özürler nedeni ile vaktinde kılınamamış olan namazın daha sonra kılınması gerekir. Kişi ayrıca tövbe etmelidir.

Kaza namazı sadece günlük namazların farzları ile vitir namazı için söz konusudur. Cuma ve Bayram namazları ile nafile namazların kazası olmaz. Kaza namazlarını kılarken niyette vakti belirlemeye gerek yoktur. Kazaya kalmış bir vaktin namazı için "Niyet ettim Allah rızası için, vaktine yetişip de kılamadığım ilk öğle namazını" ya da "Son öğle namazını kılmaya." denilerek niyet edilebilir.

Bir vaktin namazı kaza edileceği zaman önce bir ezan okunur, sonra kamet getirilir. Birden fazla kaza namazı peş peşe kılınacağı zaman da hepsi için bir ezan yeterlidir. Her farz namazı için ise ayrı ayrı kamet getirmek sünnettir.

Kutuplarda Namaz

Vakit, namazın şartı olduğu gibi, namazın farz olmasının da sebebidir. Buna göre bir bölgede namaz vakitlerinden biri veya ikisi gerçekleşmiyorsa o vakitlere ait namazların, o bölge halkına farz olmaması gerekir. Diyelim ki bazı yerlerde senenin bir mevsiminde daha şafak kaybolmadan fecir doğarak sabah namazının vakti girmektedir. Bu durumda orada yatsı namazının vakti gerçekleşmeyeceği için, yatsı namazı kılmak gerekmez. Fakat meselenin özü üzerinde düşünen mudakkik fakihlere göre vakit, namazın bir şartı, sebebi ve alâmeti olsa da, namazın asıl sebebi ilâhî hitaptır. Bütün Müslümanlar beş vakit namaz ile mükelleftirler. Bu sebeple bir bölgede herhangi bir namazın vakti gerçekleşmiyorsa veya tam olarak belirlenemiyorsa orada yaşayanlar, namaz vakitleri tam olarak belirlenebilen en yakın bölgedeki namaz vakitlerine göre bir takdir ve belirleme yaparak namazlarını kılarlar. Aynı şekilde güneşi uzun bir müddet batmayan veya doğmayan yerlerde en yakın bölgeye itibar edilmesi gerekir. Nitekim bu bölgelerde yaşayan insanlar günlük hayatlarını da güneşe göre değil 24 saatlik bir zaman dilimine göre düzenlemektedirler.

26 İlmihal I İman ve İbadetler c. I, s. 245-246.

